

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Disputationes|| ROBERTI BELLAR-||MINI E SOCIETATE
IESV,|| DE CONTROVERSIIS CHRISTIANAE|| FIDEI,
ADVERSVS HVIVS TEM-||poris Hæreticos,||**

Tribus Tomis comprehensæ.||

DE CONCILIIS, ET|| ECCLESIA MILITANTE,|| QVATVOR LIRBRIS||
COMPREHNSA.||

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

Ingolstadii, [1599]

VD16 B 1607

XII. Cuius sit congregare Concilia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53873](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53873)

CAPVT XII.

Cuius sit congregare Concilia.

XPO SVIMVS de fine, nunc de caussa efficiente explicemus oportet. Igitur conuenit inter nos, & aduersarios Cōcilia Dioccesana ab Episcopo; Pro- uincialia ab Archiepiscopo; Nationalia à Patriar- cha, vel Primatè conuocari debere. Id enim cum Augustino epist. 217. ad Victorinum, Catholici omnes verum esse fa- tentur. Idem fatetur Calvinus lib. 4. Institut. cap. 7. §. 3. & Il- lyricus Cent. 4. cap. 7. col. 534.

At de Concilio generali maxima controuersia est; siqui- dem Catholici, munus conuocandi Concilia generalia ad Romanum Pontificem propriè pertinere volunt, sic tamen, vt possit etiam alius, Pontifice consentiente, Concilium in- dicere, quin etiam satis sit, si indictionem factam, ipse postea ratam habeat, & cōfirmet; at si nec ipse indicat Concilium, nec aliquis alius de eius mandato, vel consensu, nec ipse sal- tem approbet indictionem, illud non Concilium, sed con- ciliabulum fore.

Hæretici autem huius temporis eam auctoritatem Im- peratori attribuunt. Ita disertè Lutherus libro de Conciliis pag. 58. vbi etiam dicit, ideo vocari Cōcilia vniuersalia, quia ab vniuersali omnium domino Imperatore cogebatur. CA- RO LV S Molinæus in cōsilio de Concilio Tridentino nō re- cipiendo §. 6. inde probat non esse recipiendum Tridenti- num Concilium, quia non ab imperatore, sed à Pontifice indictum fuit. I T E M libellus Protestantium, quo rationem reddunt, cur ad Concilium Tridentinum nō venerint. IDEM docent Calvinus & Magdeburgenses loco notato: nec non Brentius in Prolegomenis cōtra Petrum à Soto, & ante hos omnes N I L V S in libro de primatu Papæ.

E S S E autem reuera Pontificis, non Imperatoris congre- gate Synodum generalem: primò demonstrari potest ex di- uinis literis; nam Concilium Ecclesiæ non est legitimum, nisi congregetur in nomine Christi, vt dicitur Matth. 18. & Calvinus admittit lib. 4. Instit. cap. 9. §. 1. & 2. congregari au- tem in nomine Christi, nihil videtur esse aliud, quam con-

gregari auctoritate Christi, hoc est, ab eo, qui à Christo habeat congregandi auctoritatem, nam quod Calvinus dicit, congregari in nomine Christi, esse ita congregari, ut solus Christus praesideat, & nullum collegam habeat, sed omnes subiectos; nec est secundum Scripturas; nec est nota sufficiens ad discernenda legitima Concilia. Non est, inquam, secundum Scripturas; nam in Scripturis, illud: *In nomine*, ubique ferè accipitur pro eo, quod est, ex auctoritate, ut Marci ult. *In nomine meo daemones eiciunt.* Ioan. 5. *Ego veni in nomine Patris mei.* Matth. 7. *Nonne in nomine tuo prophetauimus?* Actor. 4. *In qua virtute, aut in quo nomine hoc fecistis?* Nec ullus fortasè occurret locus, ubi aliquid facere in nomine Christi, significet Christum habere praesidem sine collega. Sed quidquid de hoc sit, illud est certum, non posse hac nota discerni legitima Concilia; nam verum quidem est in legitimo Concilio oportere Christum ita praesidere, ut nullus sit ei collega, sed omnes subiecti; at quis iudicabit, quis discernet, an Christus ita praesideat cum cogitur Concilium, an non? nec enim Christus visibili forma in Conciliis praesidet.

Respondet CALVINUS, facile id posse discerni, tunc enim Christum sine collega praesidere, cum totum confesum verbo, & spiritu suo moderatur, hoc est, cum nihil de suo capite, sed omnia secundum Scripturae regulam Episcopi definiunt.

AT hoc ipsum est ambiguum, & obscurum; nam & aduersarij in suis Conciliis, & Catholici in suis affirmant, se nihil ex proprio capite comminisci, sed omnia ex diuinis literis depromere. Quis igitur iudicabit, utri verum Concilium faciant? quare si congregari in nomine Christi, est Christum praesidem habere, ut Calvinus exponit, fieri non potest, ut legitima Concilia à non legitimis vlla ratione discernamus. Maneat igitur quod diximus, congregari in nomine Christi, nihil aliud esse, quam ab eo congregari, qui habet à Christo auctoritatem congregandi.

PORRO, Christus cum in caelum ascendit, ac visibilem suam praesentiam Ecclesiae abstulit, non commisit Ecclesiam gubernandam, ac proinde etiam congregandam Tyberio, qui tunc imperabat, sed Petro Apostolo, cui dixit: *Pasce oves meas.*

meas. Igitur qui congregantur ab eo, qui Petro succedit, in nomine Christi congregantur; non autem ij, qui ab eo congregantur, qui succedit Tyberio. AD HÆC, Petrus & qui Petro legitimè succedit, pastor est omnium Christi ouium, proinde etiam, Regum, Imperatorum, Sacerdotum, omnes enim comprehendit, qui nihil exceptit, cum ait; Simon Ioannis, pascue oues meas. Vnde S. LEO serm. 3. anniuersario suæ assumptionis: *De toto, inquit, mundo vnus Petrus eligitur, qui & vniuersarum Gentium Vocationi, & omnibus Apostolis, cunctis Ecclesie Patribus preponatur, ut quamuis in populo Dei multi Sacerdotes sint, multiq; Pastores, omnes tamen propriè regat Petrus, quos principaliter regit & Christus.* At quis non videt, ouine conueniat congregare Pastores, an Pastori potius congregare oues? Igitur cum Pontifex pastor sit, Imperator ouis, non ad Imperatorem, sed ad Pontificem spectabit munus Concilia Episcopalia conuocandi.

SECUNDO, Concilium generale ab eo indici debet ex auctoritate, qui potest omnes cogere, at nullus vnquam Imperatorum totam Ecclesiam subiectam habuit, etiam quoad actiones ciuiles, vt eam habet Pontifex quoad actiones spirituales; nam Imperatores latissimè dominabantur tempore B. Leonis, & B. Prosperi, & tamen tunc maior erat orbis Christianus subiectus Papæ, quàm orbis Romanus subiectus Imperatori. Sic enim loquitur S. LEO serm. 1. de SS. Petro, & Paulo: *Per sacram B. Petri sedem caput orbis effecta (Roma) latius presides religione diuina, quàm dominatione terrena.* Et PROSPER libro de ingratis ita canit:

*Sedes Roma Petri, quæ pastoralis honoris,
Facta caput mundo, quidquid non possidet armis,
Religione tenet.*

Nunc autem Imperator, vix vnus prouinciæ Episcopos ad Concilium cogere posset; nec enim Itali, Hispani, Galli Imperatori subiiciuntur, sed habent suos proprios Reges, vel Principes temporales. Quid si nullus esset Imperator, immò etiam nullus Princeps Christianus, num ideo Concilia fieri non possent?

TERTIO, Concilia prouincialia indicuntur à Metropolitanis, & nationalia à Primatibus, vel Patriarchis, vt supra ostēdimus, etiam testimonio aduersariorum, igitur Concilia generalia

neralia non ab Imperatore, sed à summo Pontifice indicenda sunt. Nam si Imperator indicere deberet generalia Concilia, deberet Rex, aut Dux, aut Magistratus civilis indicere Concilia prouincialia, vel nationalia. Vt enim se habet Imperator orbis terrarum ad Concilium generale, ita se habet Rex aut Dux vnius prouinciæ ad Concilium illius prouinciæ, vel nationis. quemadmodum igitur fatentur Concilia prouincialia non conuocati à Principe illius prouinciæ politico, sed ab Ecclesiastico, cur non eadem ratione fatentur, Concilia generalia non debere cogi à principe totius orbis terræ politico, sed ab Ecclesiastico? Esse autem Papam Romanum totius orbis Christiani Ecclesiasticum Principem, paulò antè ex magno Leone audiuius, & nos in libris de Pontifice fusissimè demonstrauius.

Adde, quod etiam si non esset Romanus Pontifex, verus Princeps & Monarcha Ecclesiasticus, vt nos docemus, sed esset solùm primæ sedis Episcopus, seu primus inter primarios Patriarchas, vt Nilus existimat, adhuc ad eum pertineret ius indicendi Concilia generalia. Primate enim non imperant propriè aliis Episcopis, & tamen quia primum locum inter Episcopos nationis suæ tenent, iure suo Concilia nationalia indicere possunt. Nam ideo Metropolitanus indicit Synodum prouincialem, quia toti prouinciæ præest, ac summus Pontifex toti orbi præest, vt patet ex Leone serm. 3. de anniuersario die assumptionis suæ ad Pontificatum, & epist. 84. ad Anastasium in fine.

QUARTO probatur, ex illo antiquissimo canone, quo statuitur præter sententiam Romani Pontificis non posse Concilia celebrari. hunc enim canonem Apostolicum esse scribit B. Marcellus Papa in epistola ad Episcopos Antiochenæ prouinciæ. Eundem renouauit Concilium Nicænum I. vt testatur Synodus Alexandrina in epistola ad Felicem, & Iulius I. in epistola ad Episcopos Orientales, cuius meminerunt Socrates lib. 2. cap. 13. Sozomenus lib. 3. cap. 9. & Nicephorus lib. 9. cap. 5. Si ergo sine Romani Pontificis consensu non licet Concilia celebrare, sequitur eius potissimùm esse illa conuocare.

CALVINVS respondet loco notato, ex illo canone id solum effici, debuisse vocari ad Synodum etiam Romanum Pontificem,

tificem, quia erat vnus ex præcipuis Patriarchis. At si ita esset, tunc etiam potuisset fieri canon, ne præter consensum Episcopi Alexandrini, vel Antiocheni cogere Concilium; nam isti etiam erant præcipui Patriarchæ, & Romano Pontifici æquales, vel maiores secundum Caluinum.

MAGDEBURGENSES Cent. 4. c. 7. col. 533. aliam excogitarunt solutionem. Dicunt enim verba Socratis nō significare, præter Romani Pontificis sententiā non debere celebrari Concilia, sed non debere Ecclesias dedicari. Sic enim in Græco habetur, μή δέιν παρέ γνώμην τῶ ἐπισκόπου ρώμης κλονίζεν τὰς ἐκκλησίας. At falluntur Magdeburgenses, nam κλονίζεν τὰς ἐκκλησίας, non potest significare, dedicare templa, sed canonicum cœtum conuocare, siue Concilium indicare, quomodo loquuntur Marcellus, & Iulius Pontifices, qui Latine videntur scripsisse, & quomodo in Socrate, & Sozomeno Latine vertit Cassiodorus in historia Tripartita lib. 4. cap. 9. & 19. quomodo etiam intellexit Nicephorus lib. 9. cap. 5.

Sed clarissimè res tota ex epistola Iulij, quam Socrates adducit, demonstrari potest. siquidem in ea epistola Iulius reprehendit Orientales, quod sine suo cōsensu Concilium Antiochiæ celebrassent. rationem autem reddere volens, cur meritò eos reprehenderet, istum canonem in medium adducit. Vel igitur canō de Concilij celebratione intelligi debet, vel stultum sanè fuisse Iulium necesse est. vtrum autem horum sit verius, quis non videt? Adde, quod nullus veterū meminit eiusmodi canonis, quo prohibentur Ecclesiæ dedicari præter sententiam Romani Pontificis, immò nec fuit vnquam, nec est nunc vsus in Ecclesia istius canonis.

QVINTO probatur, ex Concilio Chalcedonensi act. 1. vbi Dioscorus Alexandrinus iubetur non sedere inter Episcopos, eò quòd Synodum facere ausus fuisset sine auctoritate Apostolicæ sedis: *Quod, inquit, nunquam licuit, nunquam factum est.* Simile quid habemus in Concilio VII. generali, act. 6. vbi irritum iudicatum est Concilium quoddam Constantinopolitanum, quia sine consensu Romani Pontificis coactum fuisset ab Imperatore.

SEXTO probatur, ex Concilio Romano IV. sub Symmacho,

macho,

macho, in quo cùm Rex Theodoricus diceret se Synodum conuocasse, vt iudicaretur caussa Symmachi Papæ: Responderunt Episcopi omnes, à Papa, non à Rege debuisse vocari Synodum, etiam si Papa accusaretur. Rex verò ait, se ex voluntate, & consensu Pontificis Synodum conuocasse; Episcopi verò non prius acquieuerunt, quàm Rex literas Pontificis proferret, & Pontifex ipse præsens testaretur ita esse.

SEPTIMO probatur, testimonio antiquorum Pontificum. B. LEO epistola ad Turbium, quæ est 93. cap. 17. *Dedimus, inquit, literas ad fratres, & Coepiscopos nostros, eisq; Concilium Synodi generalis indiximus.* PELAGIVS II. in epist. 1. ad Orientales: *Generalium Synodorum conuocandi auctoritas Apostolica sedi B. Petri singulari priuilegio tradita est.* SIXTVS III. qui & Pelagium, & Leonem præcessit, in epistola ad Orientales: *Valentinianus, inquit, Augustus nostra auctoritate Synodum conuocauit.* ADRIANVS II. in epist. ad Basilium Imperatorem, quæ lecta est in VIII. Synodo act. 1. *Volumus, inquit, per tua pietatis industriã Constantinopoli numerosum conuocari Concilium.*

His accedat Valentinianus Imperator, qui cùm ab Episcopis rogaretur, vt permitteret eis Concilium celebrare, respondit, vt refert Sozomenus lib. 6. cap. 7. *Mihi qui sum in sorte plebis, fas non est talia curiosius perscrutari; sacerdotes, quibus ista cura sunt, quocunq; soluerint loco conueniant.* ACCEDANT vltimò multi alij canones, qui habentur d. 17. & plurimæ rationes, quas facit Ioannes de Turrecremata lib. 3. cap. 6. & Concilium Lateranense vltimũ sub Leone X. sess. II. vbi asseritur, Romani Pontificis esse generalia Concilia indicere: quod decretum factum est vno anno, antequam Lutherana hæresis nasceretur.

CAPVT XIII.

Soluuntur argumenta aduersariorum.

VPEREST argumenta soluere, ex quibus etiam magis confirmabitur veritas. Argumenta Caluini, & Magdeburgensium sumuntur ex indictmentibus primorum generalium Conciliorum, quæ ab